

WWW.UNILIB.RS

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

ГОД. XIV.

НЕДЕЉА 3. МАРТА 1896.

БРОЈ 10.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА 6 ПАРА ДИНАРСКИХ ОД ВРСТЕ

Ц е н а :

За Србију на годину	6 ДИНАРА
НА ПОЛА ГОДИНЕ	3 "
За стране земље на годину	9 "

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ. — НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ОБЈАВА

На основу решења одбора општинског од 13. фебруара 1896. год. КНБр. 84. суд општински

објављује :

Сваки касапин или трговац, који има зрелих дебелих свиња, па жели да их покоље на општинској кланици и да маст или месо на страну извезе, има се за то пријавити суду општинском, који ће помоћу нарочите комисије овај рад и извоз производа контролисати.

За ону количину масти или меса, што дотични буде извезао, општина ће вратити суму наплаћену за касапску аренду, но и то само под погодбом, ако је та маст чиста и добра, што ће се тако исто комисијски констатовати.

Ко се не буде придржавао прописа и наредба суда у овоме послу, или ко буде покушао да нечисту и рђаву маст извезе, неће се овом повластицом моћи користити.

Од суда општине београдске, 16. фебр. 1896. год. АБр. 1263.

ОБЈАВА

Управа београдског водовода у вези своје објаве од 1-вог овог месеца ВБр. 400 извештава овдашње грађанство, да је комисија, која је одређена од стране Управе водовода прегледала алате и остале потребе за инсталисање водовода по овдашњим зградама и нашла да за сада имају потребне справе и алате за инсталисање водовода ова лица :

1. Софроније Јовановић и брат,
2. Ђорђе Наслас,
3. Ганц и комп., и
4. Стеван Голубовић, инсталатери за осветлење и водовод.
5. Емил Вајман,
6. Павле Павловић,
7. Антон Матош,
8. Петар Палић,
9. Антон Соукуп,
10. Петар Петровић,
11. Игњат Рудолф,
12. Јосиф Кунћ,
13. Михаило Илић,
14. Коста Зекавица, и

15. Михаило Михаиловић, бравари оvd. и
17. Вилхелм Баганц оvd.

Сва ова лица примила су од Управе водовода данас овлашћења — легитимационе карте — за исте радове. Но овакова овлашћења даваће управа водовода и у будуће само онима мајсторима, за које одређена комисија нађе да имају довољно спреме и потребан алат за инсталацију водовода, — а сва уверења која су за ове радове раније издата појединим инсталатерима од стране управе водовода, овим се потиру и више не вреде.

Према овоме обраћа се пажња пошт. грађанству да убудуће инсталацију водовода по својим зградама поверавају само горе-именованим лицима, која су легитимиране карте добила. Све последице које би потекле отуда што су ненадлежна лица инсталацију вршила нека сопственици зграда сами себи припишу.

Од Управе Водовода Општине града Београда 20. фебруара 1896. год. ВБр. 667 у Београду.

СРПСКИ УСТАНИЦИ ПРОТИВУ ТУРАКА

У ВЕЗИ

СА НАРОДНИМ СЕОБАМА У ТУЋИНИ

од 1459 — 1814. год.

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

У ДВА ДЕЛА

НАПИСАЛИ

Р. АГАТОНОВИЋ и П. М. СПАСИЋ.

(Академијски Савет Вел. Школе наградио првом видовданском наградом општ. Београдске).

(НАСТАВАК)

Наша народна песма Фочић Мемед-аги ставља у уста ове значајне речи :

Нас четири велике дахије
На четворо разделати војску.

Поћњемо из нашега града
Кроз нашијех седам'ест вахија,
Исећ' ћемо све српске кнезове,
Све кметове српске поглавице,
И кметове што су за потребе,
И попове, српске учитеље.
Само луду ћезу оставити:
Луду ћезу од седам година,
Паћ ће оно права бити раја,
И добро ће Турке послужити."

У самом почетку 1804. г. дахије предузму да изврше свој прни план, па по-тајно нареде каба-дахијама и субашама, да побију виђеније људе у народу. Зле

слуге лоших господара у велико испуне ту наредбу и у брзо падну: *Стеван Палалија, Марко Чарачић* из Белог Потока, *Јанко Гајић* из Болеча, *Станоје* из Зеока, *Теофан* из Орашја, *Хаџи-Беро* из Моравице, *Раица* из Забрђа, у Београду би посечен *Хаџи-Рувим*, који тек што се беше вратио из Тесарије, и многи други. А Мехмед-ага Фочић не уздајући се у своје људе иде да сам погуби најгласовитије кнезове: *Алексу Ненадовића, Илију Бирчанина* и друге. Он их похвата на превару, па Алексу окриви за шуровање са Тесаревцима и погуби, а тако исто и Бирчанина. Али кад Фочићу дође глас да нису убили *Кара-Ђорђа*, који се раније склонио, извештен за покољ од месног Ханџије,⁽¹⁾ а видевши узрујан народ, он побеже Савом у Београд. На глас да су „Турци толике кнезове, свештенике и друге одличније људе побили и све једнако секу, где кога дохвате“, народ се склони у збегове. Но огорчење и страх не доведе српски народ у очајање, већ сваком човеку распали жељу, да се освети суровим гонитељима, па и тешки јарам да збаци. И

(1) Споменик XIV. срп. кр. акад. стр. 10.

само је требао смелог, предузимљивог и енергичног вођу, који би био у стању, да жељу за борбом и осветом, која у свакијим грудима пламћаше, употреби за општи устанак.

Срби, као што ћемо видети, нађу таквог вођу у *Кара-Ђорђу*. И сад, кад се у Србији није хтело да зна за српску имовину, није хтело да чује за веру хришћанску, а још мање да мисли на поштење, част и образ чељади њихове, и кад је живот био сигуран само у гори,⁽¹⁾ Срби се сете победног оружја свога за време Кочине крајине, као и за ратовање под Хаџи-Мустафом на Пазван-огла, па се лате оружја да сломе силу дахиску, и отпочну на све стране — у почетку свака на своју руку — убијати Турке и палити ханове њихове; не одржавајући одмах у почетку узајамне везе међу собом. Али једно их је ипак везивало — пламена жеља да се освете својим душманима, и да збаце тешки јарам турски.

Немогући да снесе тешка насиља Срби су још пре све дахиске сече гледали како

(1) Годишњица Н. Чулића, књ. XIII. стр. 103.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
13. фебруара 1896.

Председавао председник г. Михаило М. Божићевић, присуствовао члан суда г. Мих. П. Живадиновић, одборника били: г. г. Стеван Ђ. Јорговић, М. Штрбић, Дамњан Стојковић, Спасоје Илић Јосиф С. Јовановић, Сава М. Цевајровић, Д-р Војислав М. Суботић, Јарослав Беауха, Стеван П. Поповић, Владислав М. Ђорђевић, Милан Ж. Маринковић, Љуб. Марковић.

I.,

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 12. фебруара 1896. год. и примљен је без измена.

II.,

По прочитању акта управе вар. Београда АБр. 1180, одбор је изјавио,

да му је Живан Савић слуга, непознат.

III.,

Председник износи обору на решење молбу Николе Тасића месара, да се ослободи плаћања аренде месареке на ону маст, што ће је у иностранство извести.

По прочитању те молбе АБр. 1136, одбор је после поименичног гласања са 9 гласова против 4, — решио,

да се молилац одбије од тражења, да му се врати аренда на маст коју жели да извезе, а коју има на своме стоваришту, из раније истопљену и спремљену, али се може користити решењем одборским од данашњег АБр. 1263, које вреди за све оне што ће извозити на страну маст од свиња заклатих на општинској кланици.

IV.,

Председник износи одбору на решење предлог одборника г. Николе Бошковића о томе, да се предлози појединих одборника подносе одмах у почетку седнице, и да се исти износе одбору на решење у првој седници.

По прочитању тога предлога АБр. 1170, одбор је решио,

да се опросте недуга, у који су запали. Године 1803. 8. новембра скупе се више виђенијих⁽¹⁾ Срба на једној свадби у Орашцу. Згодном приликом издвоје се Кара-Ђорђе, прота Атанасије из Буковића, Стеван Филиповић из Јагњила, кнез Бука из Јагњила, Вићентије из Кораћице, Марко Катић из Рогаче, Станоје Главаш и још други виђенији Срби. Њима прота представи зло стање и рече: „У име створитеља Бога и спаситеља нашега да устанемо на оружје. Бог ће нам помоћи а цар ће нам одобрити, јер ове наше крвопије и њему о глави раде!“ На ово сви пристану и и закуну се, да ће чим наступи Март (1804.) устати противу Турака. На растанку се завере, да ће тајну чувати и гледати да по кога вребају. Али догађаји нису чекали на њих и због сече дахијске народ устаде у другој половини јануара 1804. г.

У Тополи започну устанак приликом неке потере за хајдучима, кад се народ договори, при повратку с Рудника, те нападне на тополски хан, па га и запали.

⁽¹⁾ Гаја Пантелић прича, како је он још по св. Илији 1803. године ишао по налогу Кара-Ђорђеу да позове виђеније Србе на заједнички устанак, на што су они пристали (Гласник II, 25—57).

да се исти у свему усвоји и по њему поступа. —

V.,

Одборски повереници г. г. Коста Петровић, Ђ. М. Станојевић и Мих. П. Живадиновић извештавају одбор, да остали повереници, избрати решењем одборским од 25. јануара 1896. год. АБр. 965 да проуче правила безименог друштва које жели да на себе узме концесију за осветљење Београда, нису дошли на састанак комисијски ма да су два пута позивани и моле одбор, да учини по овоме шта за потребно нађе.

По прочитању тога извештаја АБр. 1194 одбор је одлучио,

да председништво још једном позове на састанак сву господу поверенике с тим, да они повереници, који дођу на тај састанак даду своје мњење о овим правилима без обзира на недошавше поверенике.

VI.,

Члан надзорне комисије за осветљење и трамвај г. Мих. П. Живадиновић саопштава одбору да је безимено трамвајско друштво поднело полицији акт у коме тражи састав изборног суда ради расправе питања, да ли општина има права да наплаћује трошаринску таксу на трамвајска кола кад у варош улазе, као и, у случају да општина има тога права, да ли друштво може вршити возњу с прекидом, како би плаћање ове трошарине избегло; да је услед тога позвана општина да од своје стране избере судије и кандидује председника. Одбор је одлучио,

да се овај предмет одложи до прве седнице.

VII.,

Приступљено је појединачном претресу буџета прихода и расхода општине београдске за 1896. год. према предлогу повереништва. По прочитању сваке тачке по особ, одбор је решио,

да се у буџету општинском за 1896. год. предвиде ови приходи и расходи*).

*) Буџет ће бити у засебној књизи одштампан, кад га господин министар финансија буде одобрио.

На скоро за тим пожар поче на све стране гутати ханове, а Турци стану бежати у вароши. Свет се све више скупљаше око Кара-Ђорђа, Станоја Главаша, проте Буковичког, и на скоро се обрете око Кара-Ђорђа 500 људи. Пошто су срушили оближње ханове, Кара-Ђорђе са 500 људи дође кнезу Марку у Орашац, крајем јануара, као и многи од оних што су били на оној ранијој заклетви. Приступајући избору вође, они понуде Кара-Ђорђа. „Којекуде, вели он, ја хоћу свуда с вама али нећу пред вама“ и предложи да узму Стојана Главаша или кнеза Марка или Теодосија Маричевића. Први се као хајдук изговори, да му народ неће веровати, а други, да он као трговац, у случају неуспеха треба да мири народ с Турцима. На изјаву Кара-Ђорђеу, да се не може примити зато, што ће чинити и оно што њима неће бити по вољи. Кад га и за то запитају он одговори: „Ко се ухвати у најмањој издаји, хоћу да убијем, да обесим, да ударам на страшне муке!“ Ну њима се допадне та његова строгост и изберу га за вођу противу Турака. Прота буковички закуне народ и поучи га, да слуша старешине своје. Ода-

VIII.,

Поводом молбе Николе Тасића олд. касапина АБр. 1136 а с обзиром на околност, да у Београду има повећа количина зрелих свиња, што не могу да се извезу на страну живе, одбор је једногласно решио:

Сваки касалин или трговац, који има зрелих свиња, може исте на општинској кланици поклати, маст истопити и исту на страну извести без наплате касапске аренде под овим погодбама:

Под надзором нарочите судске комисије, коју ће састављати: један кмет, један марвени лекар, над-контролор кланица и један трошарински чиновник, свиње ће се на општинској кланици поклати, очистити, измерити и аренда наплатити на целу тежину свиња, као што се ради по правилу у обичним приликама. Та ће се аренда чувати у депозиту судском.

Кад сопственик сланину од ових заклатих свиња под надзорном именоване комисије истопи или на кланици или у својој радионици, пакује је и преда железничкој управи за извоз, њему ће се од датог депозита вратити онолико аренде, колико експедирана маст износи у тежини, све остало унеће се у општинску касу као приход од аренде.

Ова комисија има дужност, да пази, да се само она маст извезе, која је добијена од свиња поклатих на општинској кланици, да је та маст чиста и добра и да констатује узек нарочитим извештајем колика је тежина експедиране масти.

Овлашћује се суд да ради тачније контроле овога посла изда потребне наредбе и учини потребни издатак из партије за непредвиђене трошкове ради набавке и постављање казана за топљење масти на општинским кланицама.

тле Кара-Ђорђе оде у Остружницу, те набави нешто барута, па се врати на траг. Још из Орашца поручи Кара-Ђорђе на више страна кнезовима и буљубашама, да пале ханове и да чувају народ од турског насиља.⁽¹⁾

Па ко је тај Кара-Ђорђе? То је син сиромашног сељака Петронија и жене му Марице из Жабара,⁽²⁾ који будући сиротни служили су у Фазли-баше на кованлуку. Кад Ђорђе одрасте, виде га хитра и одвајна, Фазли-баша га узе себи за сеиза. Како је овај био кесеџија и разбојник, то му је одвајни Ђорђе добро дошао. Он је с њиме често нападао Турке и убијао. Прека нарав Ђорђева пратила га је и пошто је оставио Фазли-башу, тако једном убије једнога Турчина, што му је напао на свиње. Ранија служба Ђорђева код Фазли-баше изазове сумњу на њ и Турци увиде, да нико друго не туче Турке до „оно Влаше, што служи у Фазли-баше“.⁽³⁾ И он мораде због тога побећи у Срем. При

⁽¹⁾ Споменик XIV. срп. кр. акад. стр. 18—19. — Годиница Н. Чушића, књ. XIII. стр. 107—108

⁽²⁾ На истом месту, стр. 1.

⁽³⁾ Споменик XIV. срп. кр. акад. стр. 3.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ИЗВЕШТАЈ

о
РАДУ ОПШТИНСКОГ ХЕМИЧАРАза
1895-ту годинуод
Д-ра Александра Зега

(Наставак)

Вино.

Сок од грозђа који је прешао вреће и избистрио се, називамо вином. Вино се састоји у главном из:

Вде,
Алкохола,

Разних киселина као: винске, — јабучне — грозђане киселине у малим количинама, сумпорне, солне и фосфорне киселине; затим слободне угљене киселине „минимално филибарне киселине, и сирћетне киселине.

Разних етара који вино дају пријатан мирис, тако звани „буке“,

Неутралних материја као: беланчевине, глицерина, гуме, инозита и т. д.

Остатака непереврелог грозђаног шећера и минералних материја: Кали, Натрон, Креча; Магнезије, глине (алуминијумоксида) гвожђа, Мангана.

При анализи вина одређивао сам:

Специфичну тежину: Ареометром или пикнометром.

Алкохол: Дестилацијом 100 см. вина прегледао се док дестилат не износи 75 см. (онда је већ сав алкохол прешао у дестилат). Дестилваном водом дотера се вински дестилат на равно 100 см. и мере се алкохолметром директно проценти алкохола, или пикраметром спец. тежина и по нарочитим таблицама чита се алкохол. Мерење бива на температури течности од 15° Ц.

Екстракт: Остатак дестилације за одређивање алкохола дотера се дестилваном водом опет до равно 100 см., ареометром одреди се спец. тежина, и чита се по таблицама које су за то израчунате одмах проценти екстракта (ово је тако звана индиректна метода). Директна метода, 10-25 см. вина, — зависи како је вино — испаре се у једној тачно измереној платинској шољици, на парном купатилу до сува суше се у парној сушионици и измере.

Пепео: Овај измерени екстракт, сагоре се малим пламеном док не буде чисто бео и измери.

Кад се екстракт индиректно одреди, оно се за одређивање пепела иста операција изврши као код директног одређивања екстракта само се не суши у парној сушаоници, већ пошто је вино испарило остатак одмах сагоре.

Киселину титрирао сам са $\frac{1}{10}$ нормал. алкали. Даље сам испитивао боју — дал је анилинска или природна вегетабилна — на сумпорну и сумпорасту киселину, салицилну киселину захарин, и код сумњивих проба строж и глицерин. Глицерин одређивао сам по начину који је проф. Др. М. Т. Лео публиковао у *Chemiker Zeitung* од 1895. год. број 30.

У току године прегледао сам свега 42 пробе вина од којих беху 4 неисправне. Три пробе због додатка захарина, а једна што је вино било фабрицирано.

Пиво.

Пиво је једно пиће које садржава екстрактивне материје меља, и помоћу квасца превреле екстрактивне материје куванаго јечма.

Одређивао сам алкохол и екстракт, на исти начин као код вина (екстракт директно) и тако звани *Wergährungsgrad*. Ове године имао сам само једну пробу пива на прегледу и та је свима условима одговарала.

Ракија.

Примио сам свега 9 проба ракије. 8 шљивове и једну комову. Одређивао сам количину алкохола — на исти начин као код вина — и тако звани фузел.

Фузел одређивао сам по Траубовој методи, капиларном цеви или по методи Розе-Шгутцера-Раитмајера, екстрахирањем фузла хлороформом и мерењем запремине хлороформа.

Све послате пробе биле су исправне. Сем обичних ракија аналисао сам и једну пробу коњака.

Сирће.

Сирће које сам имао на прегледу, било је од овдашњих фабриканата, — добивено извесном оксидацијом шпиритуса.

Чистог винског сирћета нисам имао на прегледу. Исто тако сирћета добивеног из есенције. Не могу да пропустим ову прилику а да не обратим пажњу санитарских власти на сирћетну есенцију. По мом мишљењу требало би забранити увоз исте. Концентрисана сирћетна кисе-

лина дејствује као отров и не би требало дозволити да са једним тако опасним артиклом може сваки руковати. Испитивао сам на минералне киселине, ди је било обојадисано сирће, на боју, и одређивао сам количину сирћетне киселине. Даље сам прегледао микроскопски, да ли има тако званих сирћетних јегуљица.

Од 9 проба које сам у току године аналисао, само је једна била неисправна. Количина сирћетне киселине била је 2.78% место 4%. Обојадисана беше анилинском бојом и пуна сирћетних јегуљица.

Брашно и тесто.

Прегледао сам једно брашно од пшенице, две пробе кукурузног брашна, и нашао сам да су добре. Једну првбу таране морао сам оспорити пошто беше укварена и учрвљена. Од две пробе фиде које сам прегледно једна је била неисправна, обојадисана жутом анилинском бојом. Једну потачу, нашао сам као исправну.

Шећер.

Од 4 пробе шећера које сам ове године имао да прегледам, само је једна неисправна била. То је био црвен шећер а црвена боја којом је био офарбан, била је по здравље штетна, анилинска боја,

Зејтин.

Прегледао сам 6 пробе зејтина. Две пробе беху неисправне, пошто су биле означене као маслиново уље и фини зејтин, а у ствари беху смесе катонског уља са маслиновим. Имао сам једну пробу декларирану као „зејтин за јело“ која је било чисто сезамово уље, а друга једна декларирана као „обичан зејтин“ била је смеса сезамовог и катонског уља у којој се изгубило и нешто мало маслиновог зејтина. Разуме се да нисам ни једну од њих двеју проба могао оспорити. Сезамов зејтин може се употребити за јело а назив „обичан зејтин“ врло је широк и сваки може разумети под тим називом што кад му се допадне па чак нека ту буде и мало машинског уља за подмазивање вагона.

Добро би било када би се једном и за ово поставиле мере према којима би се имали управљати продавци а и хемичар при оцени.

Свршиће се.

бежању отац му Петроније, жалећи за родним местом, одлучи да се врати. Кара-Ђорђе бојећи се да их не изда, нареди те га убију.⁽¹⁾ Ну у Срему му се брзо досади, и он се врати у Србију где отпочне хајдуковати и у томе га заста и Кочина Крајина. Михаљевић ухвативши хтеде га убити, али га одмоли капетан Радич, с киме је он као што смо видели, ратовао противу Турака. За време ратовања Хаџи-Мустафе са Пазван-Оглом, он је био буљубаша и имао под собом 70 људи.⁽²⁾ По смрти Хаџи-Мустафе Кара-Ђорђе се крио код познаника и пријатеља, па га у томе затекне и буна на дахије. Као храбар, одлучан, строг и дрзак човек, а уз то и вешт трговац, Кара-Ђорђе је стекао уважења, одликујући се у ранијим ратовима. Заго га и изабра скупштина у Орашцу за свога вођа.

У току даљег описивања, ми ћемо видети Кара-Ђорђа као необично строга⁽³⁾

човека, чија се сва заповест састојала у једној речи: хајд; или још чешће ни тога није било, већ је он ћутећи заповедао, и тада је био најимпозантнији и највише поверења народу уливао. Он је својим радом⁽⁴⁾ давао примера, шта други треба да раде, и они су радили без икакве његове заповести. Због његове строгости и ћуталачке нарави, којом је свима респекта улевао, можемо га с правом упоредити с Виљемом Оранијевцем — *Taciturnus*-ом, који је своју домовину ослобођавао од превласти шпанске. Кара-Ђорђе је српски *Taciturnus*, који то име потпуно заслужује. Његову јунаштву ретко ћемо наћи равна

и писара тако ради, ја шта ће од нас, ако скривимо бити. Уђе слога и да је рекао онда: ајте сви на Саву да прегазите ту се не би смео наћи један, који не би на Саву нагазио, а то ли на Мишарско поље.“ [Мемоари стр. 174]. Или сетимо се оног случаја, где он хладнокрвно наређује, да се убију у Поцерини три кмета, што су Турцима храну носили, и постави Милоша Поцера за војводу, па и њему и Поцерцима прети истом казном, ако не слушају. А они узбуђени строгошћу узвикују: „од сад смо ми сви за нашим војводом, а он за тобом и у гору и у воду!“ [Мемоари, 175].

[5] Сетимо се оног момента, кад он — ништа не говорећи — свлачи чизме, па облачи опанке, узима прштац на раме — то исто чини и сва војска за њим — и иде на Мишарско поље, где у шанцу дочека доцније Кулин капетана и страшно га потуче.

— он је с пушком у руци умео да вазда задобије победе над Турцима. Једино његова лаковерност и нерасудност у политичком погледу, није му дозвољавала да се користи задобивеним победама. Али ће га после несрећне 1813. г. на скоро заменити други у томе вештини Србин, који ће најпосле и успети, да једном за свагда постави стална основа новој српској држави.

Кад дахије чују за буну, Кучук-Алија посла у помоћ 30 Турака свом брату Сали-аги, Рудничком бичу. Дознавши за то Кара-Ђорђе, дочека их код *Сибнице* у заседи па их са *Арсенијем Ломом* похвати и побије. На то се скупи око Кара-Ђорђа из срца Шумадије на 3 000 људи.

Одмећући уз пут народ он се упути на *Рудник* противу злогласног Сали-аге и 19. фебруара појави се пред Рудником, разбије помоћ турску, која им иђаше из Чачка под Чолак-Алијом. Одмах затим позове Турке Рудничане, да отерају Селимагу с Турцима из Ужица и Краљева. Фебруара 20. Турци испадну из града, ну Срби убију 86 Турака и нагнају их у

(1) На истом месту, стр. 4.

(2) На истом месту, стр. 7.

(3) Да напоменемо само како прота М. Ненадовић описује, да је он истукао свог писара Стеву, па додаје: „Сад сва војска и војводе и капетани гледају то и један с другим шаље: јаој брате, кад он од свог момка

ОБЈАВА

На дан 8. Марта о. г. држаће се јавна усмена лицитација у канцеларији грађевинског одељења Општине града Београда за чишћење и одржавање путова у добром стању, и то путова:

- а., Топчидерског,
- б., Вишњичког, и
- в., Крагујевачког.

Услови се могу видети сваки дан у одређеној канцеларији.

Кауција се полаже 800 динара.

ГБр. 295. Из канцеларије Управе грађевинског одељења општине града Београда.

27. фебруара 1896 г. у Београду.

ОБЈАВА

Општина београдска има разног материјала непотребног, а на име:

Фењера, поскиданих од пређашњег варошког осветљења 400 комада:

Гвожђа за утврђивање ових фењера 170 ком.;

Шалона дрвених за прозоре мањих и већих 68 ком.;

Крила прозорских мањих и већих 130 комада;

Рагастова за прозоре и врата 28 ком.;

Три велике ваге, старе и неупотребљиве; и Већу количину разне гвожђурије ливене и коване, као и старих неупотребљивих алата.

Сав овај материјал према решењу одбора општинског АБр. 7165, продаваће се путем јавне лицитације, на дан 15. марта ове године од 2—5 сахати по подне.

Продаја ће се вршити, на општинском плацу, испод парка на Вел. тргу, звани „Текија.“

Суд општински објављујући ову продају, позива кушце, да означеног дана дођу на лицитацију.

Фењери су добри и могу се употребити за осветљење вароши, башта и других просторија, па с тога за исте обраћа се нарочита пажња општинама варошким у унутрашњости Србије, кафецијама и др. лицима, којима ови фењери требају.

Општине као и остала лица, за куповину фењера могу се писмено обратити општини београдској за цену.

АБр. 7165. — Од суда београдске општине 26. фебруара 1896. године у Београду.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

ПРЕМЕРЕНО НА ОПШТИНСКОМ КАНТАРУ од 7. Фебруара до 22. Фебруара 1895. г.

БИЛОГРАМА	НАИМЕНОВАЊЕ	ЦЕНА.			
		највећа		најмања	
		дин	пр.	дин	пр.
107525	Арпаџика	28		24	
1321	Брашна кукурузна	13		12	
122970	Брашна пшенична	16		15	
28279	Вина црна (од лит.)		60		50
19560	Јабука	25		10	
15083	Јечма	10		9	50
127	Кајмак	105		100	
2085	Кожа јагњећих				
620	Коре брезове	12		10	
420	Крава	45		40	
47410	Креча	3	60	3	20
17836	Кромпира	8		7	
4468	Кудеље	70		60	
73373	Кукуруза	8		7	50
693	Лука бела	35		30	
4003	Лука црна	12		10	
	Меда				
112633	Овса	11		10	50
2466	Ораја	36		33	
20743	Пасуља	26		24	
257	Пекмеца	42		40	
463047	Пшенице	12	20	12	
6845	Ражи	9	50	9	
11945	Ракије ком. меке „		60		50
115929	Ракије шљ. меке „		40		30
57346	Свиња дебелих	55			45
	Свиња средњих				
99240	Сена	5		4	
3185	Спра	65		60	
16810	Сламе	3		2	
518	Сланине	130		120	
11256	Угљена дрвеног	7		6	
310000	Угљена каменог	3		2	50
2258	Шпшарке	12		10	
129765	Шљива сувих	27		26	
3592	Ситнице разне				
3309	Разна воћа				
20352	Мекиња				
5740	Сукна				
30000	Цемента				
1216	Јаја				

ПУТНИЧКИ САОБРАЋАЈ ВАРОШИ БЕОГРАДА

У седмици од 15. Фебруара 1896. год. до 21. Фебруара 1896. год. допутовало 1187. путника — одпутовало 1001. путника.

Постојбина приспелих путника :															
ПОЛА		Из Србије	Аустро-Угарске	Бесне и Херцегов.	Црно-Горе	Грчке	Турке	Бугарске	Румуније	Русије	Германије	Француске	Италије	Осталих Европ. држава	Ван Европе
МУШКИХ	ЖЕНСКИХ														
456	33	384	65	6	4	—	15	2	—	—	7	4	1	1	—

Занимање путника :											
Тежаци и економи	Зават-лије	Трговци	Индустријалци	Преду-зачи и индустријалци	Гостини-чари	Интелиг. и војска	Ученици	Радењаци и помоћ-ници	Циљари и бозаџије	Над-чари и слуге	Пролета-ријат
21	49	244	4	1	8	50	14	25	4	24	—

23. Фебруара 1896. год.

Из статистичног одељења општ. вар. Београда.

град. Видевши, да се не могу одржати Турци оступе Краљеву и Чачку избегавши тим бусију на путу за Ужице. Срби их опет стигну у потери и побију на 200 Турака. Над рудничком нахијом Кара-Ђорђе постави за војводу Милана Обреновића, а с војском се упути против Кучук-Алије, за кога је дознао, да иде с војском против њега. По одласку Кара-Ђорђеу Срби 28. фебруара попале дворе Сали-агине у Руднику.⁽¹⁾

Пре тога дахије су покушавале да се измире са Кара-Ђорђем, па му 12. фебруара понуде преко Аганлије у Дрлупи 500 кеса, и обећају му, да ће престати са насиљима и да више неће бити субаша, као и да му дозвољавају одлазак у Ћесарију. Кара-Ђорђе све то одби. Том приликом дође до малог судара, али се брзо утишају. Аганлија видевши да му намера не иде од руке, побегне те ноћи натраг у Београд. На скоро затим дахије пошљу

митрополита Мелентија с Турцима у Паланку, да се мире с Кара-Ђорђем. Они му понуде обор-кнештво целог пашалука и 500 кеса, али Кара-Ђорђе све то одби, захтевајући да се измире под гаранцијом које силе и са знањем народа. Ну како су непријатељства већ у велико почела на више страна, то и од овог измирења не би ништа.⁽¹⁾

Да оставимо за часак Кара-Ђорђа, па да видимо како се устанак ширио по другим крајевима Србије. Раније смо видели, како су посечени кнезови ваљевске нахије. На глас о томе народ се узруја и поче се склањати у збегове. Јаков, брат Алексин и син му прота Матија изнесу барјак у Бранковини 15. фебруара и у брзо се скупи 700 људи. Матија „храбри и одлучни, а уз то и увиђаван и лукав попа“ оде у Ћесарију те набави муниције од својих познаника. Тамо нађе и неког Дели-Ахмета, противника јаничарског, задоби га

за се и наговори, да се изда за бимбашу Дервиш-беговог, који позива Србе против дахија. То ули поверења народу, те све листом уста на Турке. Јаков с једним делом војске оде на Свилеуви близу Шапца, а прота Матија са Недићем и Грбовићем опседе Ваљево. После кратке борбе прота заузе Ваљево 28. фебруара у вече, а стриц му Јаков победи Турке истога дана на Свилеуви побивши на 270 Турака, па се врати своје синовцу.

Фебруар 28. 1804 г. значајан је по србе у почетку устанка, јер је тога дана попаљен Рудник, разбијени босански Турци на Свилеуви и прота Матија заузео Ваљево. Кад понова босански Турци нагрну на устанике, они их дочекају код манастира Чокешине и потуку се с њима.

(Наставиће се)

⁽¹⁾ Гласник срп. уч. др. књ. IV, стр. 138—142. — Мемоари, стр. 73. — Споменик XIV срп. кр. акад. стр. 24—26

⁽¹⁾ Види више о овим преговорима у Гласнику срп. уч. др. књ. IV стр. 126—136.